

Gemeente Beekdaelen
t.a.v. W. Delsing
Postbus 22000
6360 AA Nuth

Nederweert, 30 juni 2023

Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: 23-049
Onderwerp: Brief inspectie Dassen
omgeving Sittarderweg Puth

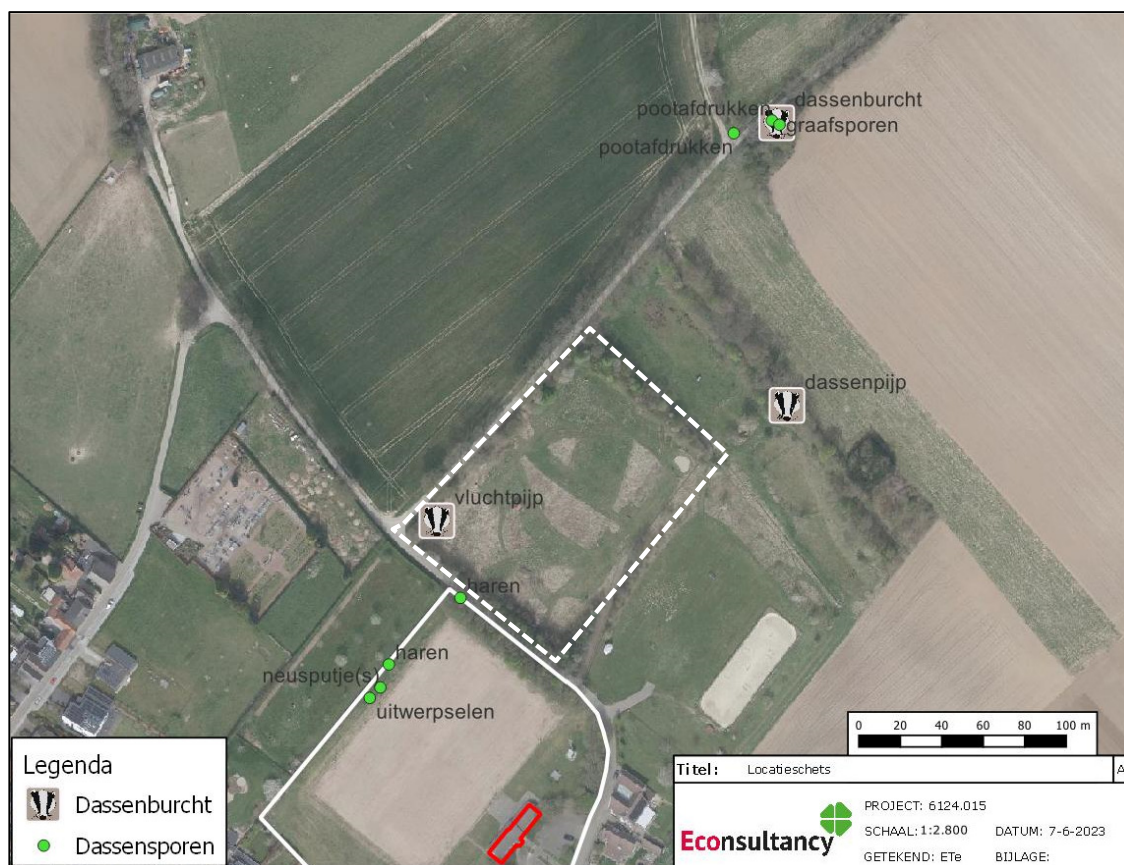
Geachte mevrouw Delsing,

Gemeente Beekdaelen is voornemens over te gaan tot het doorvoeren van een bestemmingsplanwijziging voor de realisatie van een gemeenschapshuis ter plaatse van het voormalig zuidelijke sportveld aan de Sittarderweg te Puth. Bij dit gemeenschapshuis wordt een horecavoorziening met terras, parkeervoorziening met 50 plaatsen en een evenemententerrein in combinatie met landschappelijke inpassing ontwikkeld. Tevens wordt de bestaande speeltuin verplaatst. De bestemmingsplanwijziging betreft ook de Dorpsgaard en Bijenoase die in 2019 op het noordelijke sportveld is aangelegd; hier vinden verder geen ingrijpende ingrepen meer plaats.

Uit een onderzoek (Econsultancy, 2023. Quickscan Wet natuurbescherming Sittarderweg 10 te Puth) is gebleken dat een vluchtpijp van een Das in de Dorpsgaard aanwezig is. De beheerders van de Dorpsgaard hebben in 2022 al een dassenpijp waargenomen, mogelijk dezelfde. Ook ligt net buiten het plangebied een dassenpijp en op enige afstand een burcht (zie onderstaande figuur). In de scan van Econsultancy staat het volgende aangegeven met betrekking tot Dassen: *'De herinrichting van het sportveld en de verplaatsing van de speeltuin kunnen mogelijk leiden tot aantasting van de functionaliteit van het habitat. Het gaat hierbij om aantasting van mogelijk foerageergebied, wissels tussen burcht en foerageergebied, en landschapselementen waar dassen zich langs kunnen verplaatsen of waar zij dekking kunnen zoeken. Om vast te kunnen stellen of er nog meerdere dassenpijpen aanwezig zijn en wat de eventuele functie is van deze pijpen en van de wissels, dient een aanvullend veldbezoek plaats te vinden in het najaar, wanneer de begroeiing minder dicht is.'* De door Econsultancy gevonden dassenpijpen en de burcht blijven behouden.

Gemeente Beekdaelen heeft in juni 2023 aan Bureau Meervelt een second opinion gevraagd om na te gaan of vervolgonderzoek nodig is omdat ter plaatse van de waargenomen pijpen geen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Ook wil de gemeente weten welke vervolgstappen genomen dienen te worden om de voorgenomen ontwikkeling zo zorgvuldig mogelijk te doorlopen.

De locaties met de eerder vastgestelde sporen en pijpen zijn in onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 1: Aangekomen sporen (Econsultancy, 7 juni 2023). De witte doorgetrokken begrenzing betreft het zuidelijke sportveld waar de ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden. De begrenzing van het noordelijke sportveld waar de Dorpsgaard is ontwikkeld, is voor de duidelijkheid door Bureau Meervelt toegevoegd en niet in de oorspronkelijke figuur van Econsultancy aangegeven. Met de rode vierhoek wordt het voormalige clubgebouw aangegeven.

Beschrijving plangebied

De onderzoekslocatie bestaat uit het voormalige sportcomplex van de vroegere voetbalvereniging uit Puth. De bebouwing op het complex omvat het pand dat in het verleden werd gebruikt als clubgebouw. Ten zuiden van het clubgebouw, binnen de onderzoekslocatie, bevindt zich een speeltuin. De overige delen van het plangebied zijn onbebouwd, waarbij het zuidelijke deelgebied bestaat uit gazon en het noordelijke deelgebied uit een dorpsgaard/bijenoase (aangelegd vanaf 2019). In de dorpsgaard worden geen noemenswaardige ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd. Deze dorpsgaard bestaat voor een groot deel uit bloemenweide en overige aanplanting. Verder is er een kleine poel aanwezig, is er een houten opstal met bijenkasten en zijn er inpassingen voor fauna in de vorm van een stapelmuur en takkenhopen.

Ten noorden en oosten van de onderzoekslocatie bevinden zich hoogproductieve productiegraslanden en intensievere en extensievere teelten van akkergewassen. Ten zuiden en westen ligt de bebouwde kom (woonwijken).

Voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling

In het zuidelijke deelgebied wordt een gemeenschapshuis met horecavoorziening en terras gerealiseerd, een evenemententerrein en 50 parkeerplaatsen.

Figuur 2: Voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in het zuidelijk deelgebied. (Bron: Frencken Scholl Architecten).

Methode inspectie

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd (gegevens uit de laatste 10 jaar). Uit de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van Das bekend, uit het plangebied zelf ontbreken waarnemingen in de NDFF. De meeste waarnemingen hebben betrekking op bewoningslocaties, onder andere de locatie van de Rootsweg (de burcht aangegeven in figuur 1).

Op 26 juni 2023 is in de middag een inspectiebezoek aan de beide delen van het plangebied (zie bijlage 1) gebracht. Hierbij zijn alle geschikte locaties voor burchten en bijburchten (losse pijpen) onderzocht inclusief de eerdere locaties met de pijpen. Ook is de nabijgelegen burcht van de Rootsweg bezocht. Gezocht is naar bewoningssporen, wissels, prenten, vraatsporen, mest- en snuitputjes. Uit deze sporen kan worden opgemaakt of een burcht of bijburcht aanwezig is en wat de betekenis is van het plangebied als onderdeel van het leefgebied van Das.

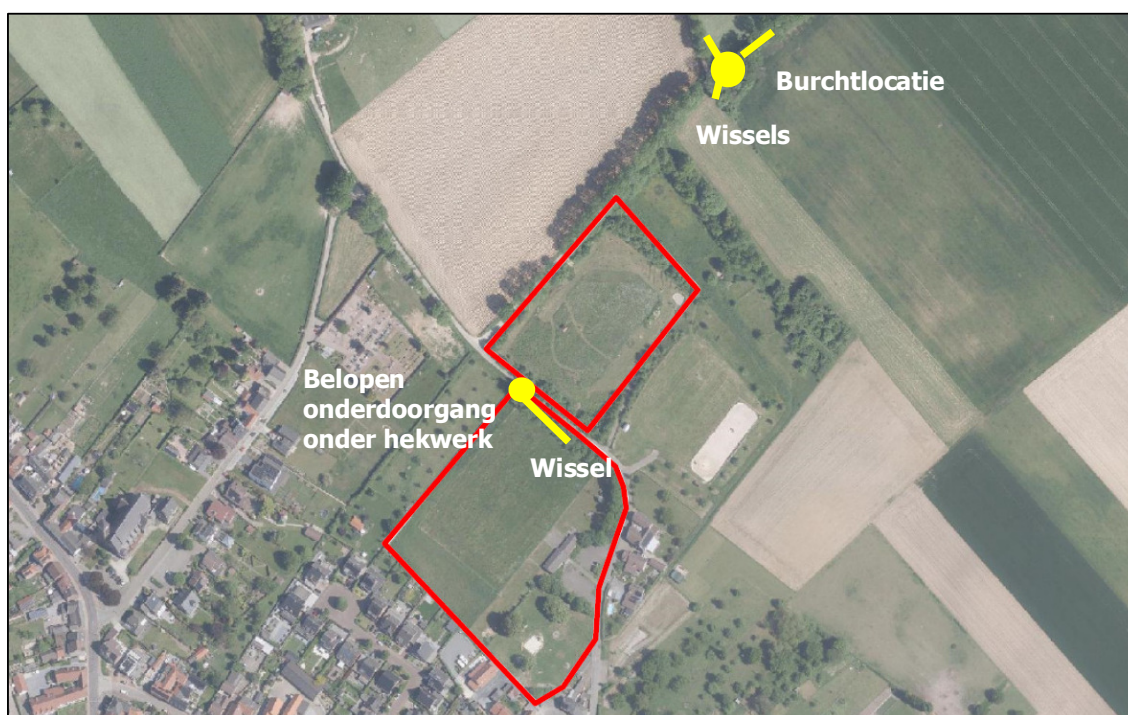
Resultaten inspectie 26 juni 2023

Slechts één duidelijk zichtbare wissel werd in het plangebied aangetroffen in de houtwal aan de zuidzijde van de Sittarderweg (zie figuur 3). Belopen pijpen werden niet aangetroffen binnen het noordelijke deelgebied. Zoals Econsultancy ook al opmerkte is de begroeiing in het noordelijke deelgebied dicht

waardoor pijpen gemist kunnen worden. In het zuidelijke deelgebied is veel minder begroeiing aanwezig en kon de aanwezigheid van een dassenpijp in het deelgebied zelf uitgesloten worden.

Op een afstand van circa 130 meter van het noordelijkste punt van het plangebied ligt een burcht in de Rootsweg. Deze is eveneens bezocht om na te gaan welke activiteit hier nu aanwezig is. Daar werden ten minste vier druk belopen pijpen met verse uitworp en prenten aangetroffen. De burcht is overduidelijk bewoond en vermoedelijk als hoofdburcht (en waarschijnlijk ook als kraamburcht) in gebruik.

Op basis van de aangetroffen sporen in het plangebied kan worden geconcludeerd dat het plangebied deel uitmaakt van het foerageergebied van Das. De aanwezigheid van de vluchtpijp in de Dorpsgaard en de belopen wissel aan de Sittarderweg geeft aan dat beide deelgebieden met enige regelmaat worden bezocht.

Figuur 3: Aangetroffen sporen tijdens veldbezoek 26 juni 2023.

Das en Wet natuurbescherming

Das valt onder het beschermingsregime 'andere soorten' in de Wet natuurbescherming, van kracht sinds 1 januari 2017. Ten aanzien van 'andere soorten' geldt dat het verboden is de vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen^{1,2}. Gedeputeerde Staten in Limburg beschouwen een zodanige verstoring dat een jaarrond beschermd nest of vaste rust- en verblijfplaats van een beschermde soort wordt verlaten (zoals bijvoorbeeld het vernietigen van essentieel foerageergebied), ook als vernielen van de rust- of verblijfplaats, als bedoeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Dat is ook het geval indien een jaarrond beschermd nest of vaste rust-

¹ ECLI:NL:RBMNE:2019:380 en ECLI:NL:RBMNE:2019:748

² ECLI:NL:RBOVE:2019:860

en verblijfplaats van een beschermde soort tijdelijk wordt verlaten indien dat het voorplantingssucces vermindert³.

Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de Dassen

Door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling in het zuidelijke deelgebied, met horecavoorziening en terras, parkeervoorziening en een evenemententerrein worden geen hoofd-/kraamburchten en geen vluchtpijpen vernietigd. Een klein deel van het foerageergebied gaat verloren ter plekke van verhardingen. Het feitelijke verlies van oppervlakte is beperkt tot de aanleg van een parkeerplaats van beperkte omvang en de mogelijke vergroting van het terras bij het gemeenschapshuis en gaat vermoedelijk om hooguit om maximaal 30 are.

Het Kennisdocument Das vermeldt het volgende over de grootte van een territorium: *'De grootte van een territorium van Das is afhankelijk van de kwaliteit van het leefgebied en varieert van 30 tot 150 hectare in optimaal gebied, en van 150 tot 600 hectare in marginaal gebied. Het foerageergebied ligt tot ongeveer 1,5 tot 12 kilometer van de burcht. Er moet voldoende foerageergebied liggen binnen 500 meter tot enkele kilometers. Belangrijke onderdelen zijn dan gebieden waar het hele jaar eten te vinden is, zoals bemeste graslanden met gras korter dan 5 centimeter'.*

De hoofdburcht aan de Rootsweg ligt buiten het plangebied en wordt omgeven door akkers met onder andere bieten en mais, extensiever beheerde 'hamster'akkers, productiegraslanden, een extensief beheerde regenwaterbuffer en de Bijenoase Rootsberg. Aan de zuidkant van de Sittarderweg ligt een kleine boomgaard en ook in de grotere achtertuinen van de Onderste Puth staan enkele fruitbomen. Het grote aaneengesloten en rustige agrarisch gebied rond de hoofdburcht van de Rootsweg is zeer geschikt als foerageergebied voor de hier aanwezige Dassen. Om een indruk te geven: het agrarisch gebied tussen Puth, Munstergeleen, Windrakerweg en Maastrichterweg is circa 4.300 ha geschikt foerageergebied. Hier zijn dan ook meerdere clans aanwezig. De ruimtelijke ontwikkeling vindt bovendien plaats aan de rand van de bebouwde kom waardoor geen sprake is van versnippering van het leefgebied. Het overblijvende foerageergebied blijft ook na de functieverandering goed bereikbaar.

De voorgenomen ontwikkeling, met horecavoorziening en terras, parkeervoorziening en een evenemententerrein zorgt niet voor wezenlijk andere storingsfactoren dan het gebruik van het voormalig sportveld. De activiteiten op het sportveld en rond het clubhuis hebben in het verleden niet geleid tot verlaten van de burcht. Doordat nu tussen het zuidelijk deelgebied en de burcht de rustige Dorpsgaard is ontwikkeld is er nog een extra 'buffer' gecreëerd. Hierdoor kan uitgesloten worden dat de ontwikkelingen in het zuidelijke deelgebied (het gemeenschapshuis ligt op een afstand van ruim 370 meter) negatieve effecten hebben op de burcht in de zin van verstoring door geluid, licht of aanwezigheid van mensen.

Conclusie

Door de voorgenomen ontwikkelingen worden geen burchten of vluchtpijpen vernietigd. Er is geen sprake van wezenlijk andere storingsfactoren in de nieuwe situatie ten opzichte van de oude situatie. Een zeer kleine en daardoor verwaarloosbare oppervlakte van het beschikbare foerageergebied, nu bestaand uit gazon, wordt ongeschikt als foerageergebied. Alternatief foerageergebied blijft echter in

³ Beleidsregel passieve soortenbescherming provincie Limburg. Artikel 2.1 - jaarrond beschermde nesten/verblijfplaatsen irt verbodsbepaling.

ruime mate voorhanden waardoor niet gesproken kan worden van verlies van essentieel foerageergebied. De voorgenomen activiteit leidt gezien bovenstaande met zekerheid niet tot het verlaten van een hoofd- of kraamburcht van de Rootsweg of het niet meer functioneren van eventueel andere, op grotere afstand gelegen burchten. Overtreding van verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming is daarmee niet aan de orde bij start van de werkzaamheden in 2023.

Dassen kunnen zeer actief zijn in hun leefgebied en makkelijk nieuwe hollen graven. Indien de start van de werkzaamheden pas op de langere termijn gepland is (vanaf voorjaar 2024), dient het zuidelijke deelgebied opnieuw geïnspecteerd te worden op vluchtpijpen. Bij aanwezigheid van vluchtpijpen met verse gebruikssporen in het zuidelijke deelgebied kunnen mogelijk maatregelen nodig zijn om uit te sluiten dat verbodsbepalingen overtreden worden. Met het oog op voorkomen van vestiging van Das en broedvogelsoorten wordt geadviseerd de aanwezige begroeiing in het plangebied te maaien en kort te houden tot de start van de ruimtelijke ontwikkelingen.

Te allen tijde dient de zorgplicht in acht te worden genomen. Deze geldt voor alle soorten. Deze zorgplicht is in de Wet natuurbescherming opgenomen in artikel 1.11:

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - Dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - Indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

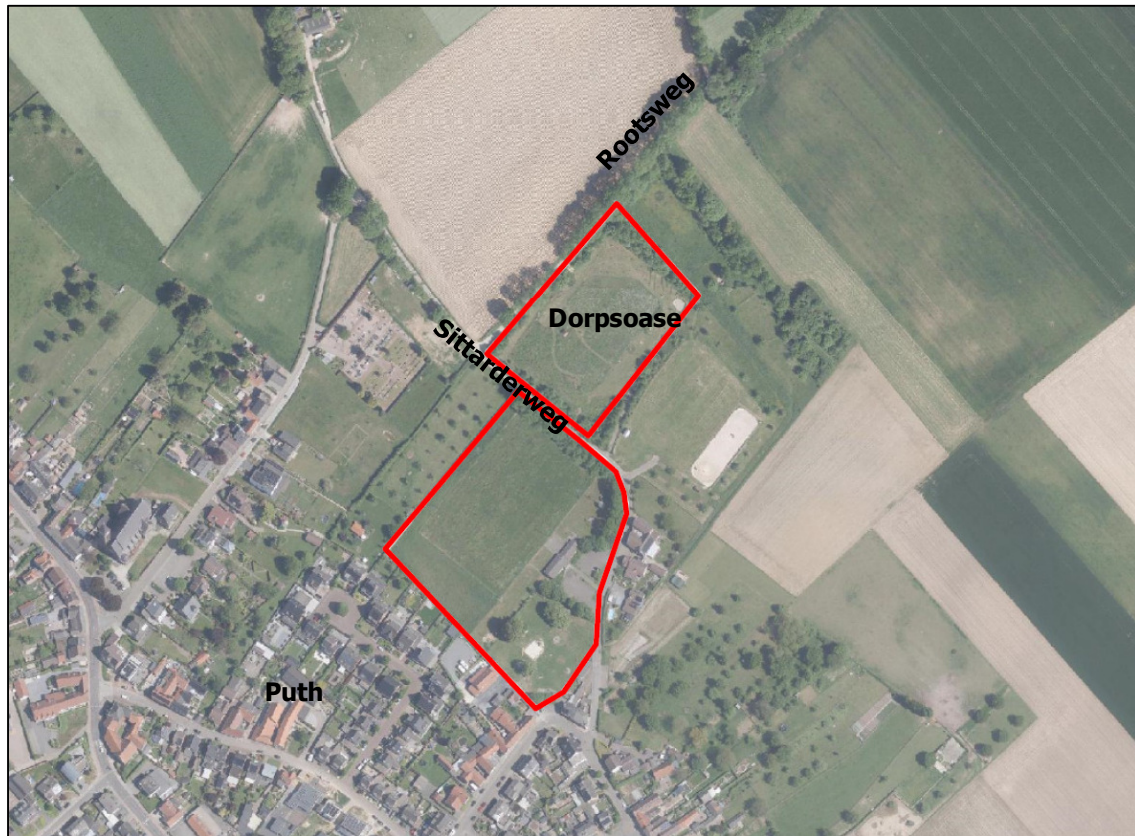
Met vriendelijke groet,

Ing. R.A.J. Pahlplatz

Bureau Meervelt

Bijlage 1: Ligging plangebied nabij Puth

Bijlage 2: Impressie plangebied

Figuur 1: Zicht op het plangebied en het gebouw waar het terras in gebruik wordt genomen.

Figuur 2: Zicht op de regenwaterbuffer Lippenberg.

Figuur 3: Zicht op de Dorpsoase.

Figuur 4: Wissel, op enkele plaatsen onder het hekwerk aan de zuidkant van de Sittarderweg werden belopen wissels vastgesteld.